

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö VN/33315/2023

Hallituksen esitysluonnos laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinlääkintähuoltolain (285/2023) muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa. Itä-Savon ympäristöterveydenhuolto lausuu asiasta seuraavaa:

Eläinlääkintähuoltolain osalta Itä-Savon ympäristöterveydenhuolto pitää erityisen hyvänä sitä, että yhtiöttämisvelvoite ei koske kunnallista eläinlääkintähuoltoa silloin kun palvelunjärjestämisen kokonaisuuden kannalta on tarpeen tarjota järjestämisvastuun ulkopuolisia palveluita. Yhtiöttämisvelvoite vaarantaisi lain tavoitteen turvata eläinlääkäripalvelujen riittävä ja kohtuuhintainen saatavuus kaikkialla Suomessa sekä ympärivuorokautinen päivystys kaikille eläinlajeille.

Esitysluonnoksen yksityiskohdista:

8 §:n mukaisissa toimenpiteissä tulisi olla aina järjestämisvastuulle kuuluvina toimenpiteinä kansanterveydellisillä syillä perusteltavat toimenpiteet kuten mm. loishäädöt ja rabiesrokotukset, jotta voidaan varmistaa, että esimerkiksi tuontiehtojen vastaisesti tuodut eläimet saavat nämä virkатыönä annettavat tarvittavat lääkitykset.

8 §:n 14-kohtaisesta luettelosta puuttuu nykyaikaisen diagnostiikan keinot eli jo monin paikoin yleisesti käytössä olevat röntgen, ultraääni ja oma (in-house) laboratorio sekä tietyt hätäleikkaukset kuten koiran märkäkohtu ja sektio, silloin kun potilaan kuljettaminen vaarantaa sen hengen ja hyvinvoinnin aiheuttaen merkittävää kärsimystä. Välttämättömien eläinlääkäripalvelujen listan oli lähtökohtaisesti tarkoitus kattaa terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta keskeiset palvelut. Ilman em. lisäyksiä lista jää vajaaksi etenkin, kun lainsäätäjän tavoitteena on ollut välttämättömien peruspalvelujen saatavuus asiakkaan kannalta kohtuullisella etäisyydellä ja kohtuuhintaisesti.

Myös 8 §:ssä esitetty kirjaus ”tarvittavilta osin” on epämääräinen ja saattaa järjestämisvastuussa olevan tahon hankalaan tilanteeseen, jossa sen saatetaan edellyttää reagoimaan nopeasti markkinaympäristön muutoksiin. Yksityisellä palveluntarjoajalla voi tapahtua merkittäviä muutoksia yhdessä päivässä ilman mitään ilmoituksia, mutta kunnallinen palvelunjärjestäjä ei pysty vähentämään tai lisäämään virkoja ja työvoimaa nopeasti. Välttämättömien eläinlääkäripalveluiden mahdollinen rajaaminen ei saa aiheuttaa päivystyksiin osallistuvan henkilökunnan määrälle tai osaamiselle mitään heikennyksiä. Kyseessä on niin asiakkaiden oikeusturva kuin myös eläinlääkäreiden työssäjaksaminen, työturvallisuus sekä työsuojelullinen seikka.

9 § järjestämisvastuuseen olisi hyvä selvyyden vuoksi kirjata kunnallisten palveluiden järjestämisvastuun ulkopuolisten toimenpiteiden laajuus ja hinnoitteluperiaatteet etenkin syrjäisillä markkinapuutosalueilla. Palveluiden tuottamisen kustannus on syrjäisellä harvaanasutulla seudulla potilasta kohden usein moninkertainen kaupunkiseutuihin verrattuna, jolloin lainsäätäjän tavoite kohtuuhintaisuudesta vaarantuu.

33 § Kirjanpitovelvoitteen osalta on epäselvää, koskeeko velvoite myös niitä tilanteita, joissa ei toimita kilpailuilla markkinoilla. Tähän olisi syytä saada selvennys. Muutoinkin raportointivelvollisuus tulee lisäämään huomattavasti kuntien työmäärää, koska sellaisen raportin laatiminen, jossa on tiedot palkkioista, jotka kunnaneläinlääkärit ovat eläinten omistajilta perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista vähennettynä tulojen hankkimiseen liittyvillä kuluilla, vaatii erittäin työlästä erillistä raportointijärjestelmää. Käytännössä erityisesti markkinahintaisiin ja järjestämisvastuuseen kuuluvien palveluiden kulujen erottelu ei liene tällä hetkellä mahdollista, jolloin olisikin kohtuullista, että lainsäätjä huomioi asian ja luo yhteisen tietojärjestelmän, jossa raportointi toteutetaan lainsäätäjän edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella.

37 §:n mukainen ehdotettu voimaantuloaika 1.1.2025 ilman siirtymäaikaa ei mahdollista tarvittavien päätösten huolellista valmistelua, koska lain voimaantulo vaikuttaa oleellisesti kuntien talousarvio- ja henkilöstösuunnitteluun, mitkä käynnistyvät tyypillisesti jo ennen kesälokakuuta. Kokonaisuudessaan kunnallisten eläinlääkäripalveluiden järjestäjät tulevat tarvitsemaan selkeää yhtenäistä ohjeistusta järjestämisvastuun määrittelyn lisäksi kustannusperusteisten hintojen laskemiseen ja eriytettyyn kirjanpitoon sekä kunnan että eläinlääkäreiden tuloslaskelmien osalta. Tästäkin syystä esitetty lain voimaantuloaika ei turvaa kunnille riittävästi aikaa vaadittaviin muutoksiin.

Lisähuomiona toteamme, että eläinten hyvinvointilain 74 §:n mukaan kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveysvalvontaa hoitava viranhaltija valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista kunnan alueella. Eläinsuojeluvallonta kuuluu nykyisellään lähes kokonaisuudessaan valtion kustannusvastuulle. Tällä hetkellä tehtävät hoidetaan kunnissa yleisesti siten, että kunnat saavat korvauksen valvontaeläinlääkärien ja praktiikkaa tekevien kaupungin- ja kunnaneläinlääkäreiden tekemästä eläinsuojeluvallonnasta. Muiden kuin eläinlääkärien tekemää työtä kunnille ei toistaiseksi korvata. Uuteen eläinlääkintähuoltolakiin tulee saada muutos siten, että valtio korvaa eläinlääkäreiden tekemän eläinsuojelutyön lisäksi kunnan terveysvalvontaa hoitavan viranhaltijan mahdollisesti tekemän eläinsuojeluvallontatyön (285/2023, 20 § ja 22 §).

Sampsa Kinnunen
Terveysvalvonnan johtaja

Sampsa Kinnunen
Terveysvalvonnan johtaja
Itä-Savon ympäristöterveydenhuolto
Pihlajavedentie 8, 57170 SAVONLINNA
Puh. 044 775 4752